

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101387

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сколота Едуард Віталійович

2. Eduard V. Skolota

Кваліфікація: 053

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1831-190X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 053 Психологія

Дата захисту: 15-12-2023

Спеціальність за освітою: Менеджмент

Місце роботи здобувача: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ3224

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості асертивності майбутніх фахівців соціономічного профілю
2. Psychological peculiarities of assertiveness of future specialists of the socioeconomic profile

Реферат:

1. У дисертації на основі теоретичного узагальнення сучасних наукових підходів до дослідження соціономічних професій та асертивності особистості запропоновано комплексну тренінгову програму розвитку асертивності у майбутніх фахівців соціономічного профілю. Об'єктом дослідження є асертивність особистості. Предметом дослідження – психологічні особливості асертивності майбутніх фахівців соціономічного профілю. Основною метою роботи є виявлення психологічних особливостей асертивності майбутніх фахівців соціономічного профілю у професійній взаємодії та розроблення і впровадження на цій основі комплексної тренінгової програми розвитку асертивності майбутніх фахівців соціономічного профілю. Задля досягнення даної мети було сформовано завдання, які відтворюють логіку дослідницького процесу: здійснити теоретичний аналіз підходів до визначення специфіки професій соціономічного профілю та виявити їх соціально-психологічні особливості визначальні для дослідження асертивності; проаналізувати

основні напрями досліджень асертивності у зарубіжній та вітчизняній психології і на цій основі встановити основні атрибути асертивності фахівців соціономічного профілю; на основі теоретичного аналізу підходів до моделювання асертивності розробити структурно-динамічну модель розвитку асертивності майбутніх фахівців соціономічного профілю; виявити психологічні особливості особистості майбутніх фахівців соціономічного профілю які обумовлюють рівень їх асертивності; розробити та експериментально перевірити ефективність комплексної програми розвитку асертивності майбутніх фахівців соціономічного профілю. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що: вперше: запропоновано низку визначень для характеристики понять, пов'язаних з соціономією: соціономію визначено як антагоністичний аномії стан суспільства, який характеризується ефективним функціонуванням соціальних норм за відсутності протиріч між цілями суспільства та наявними у його членів засобами їх досягнення; соціономічну діяльність визначено як свідому діяльність соціальної групи або окремої людини з метою запобігання розвитку аномії у суспільстві; систему соціономічних відносин визначено як множину суспільних відносин і соціальних взаємодій, що відбуваються у процесі здійснення соціономічної діяльності; соціономічну професію визначено як професію, яку за поділом праці призначено для запобігання аномії у суспільстві в межах специфічного для неї трудового поста; вказано на відмінність асертивності пересічного індивіда і фахівця соціономічного профілю, яка полягає у тому, що асертивність пересічного індивіда визначається лише межами континуума від пасивності до агресивності, а асертивність фахівця соціономічного профілю додатково обмежується нормативно-правовими та деонтологічними професійними нормами; визначено асертивність фахівця соціономічного профілю як характеристику особистості, що проявляється у професійній взаємодії як впевнене, активне, без зайвого занепокоєння реагування на ситуацію і надання невідкладного адекватного зворотного зв'язку в межах наявних нормативно-правових вимог з дотриманням правил професійної деонтології, без прояву агресивності та маніпулювання; розроблено й операционалізовано структурно-функціональну модель розвитку асертивності майбутніх фахівців соціономічного профілю, яка складається з когнітивного, поведінкового та регуляційного компонентів; уточнено: психологічні особливості особистості, які визначають асертивність або неасертивність майбутнього фахівця соціономічного профілю відносно кожного компонента структурно функціональної моделі розвитку асертивності майбутнього фахівця соціономічного профілю; отримало подальшого розвитку: застосування тренінгових технологій для сприяння професійному становленню та розвитку майбутніх фахівців соціономічного профілю. Ключові слова: асертивність особистості; соціономічна професія; асертивність майбутнього фахівця; модель розвитку асертивності майбутнього фахівця; психологічні особливості асертивної особистості; психологічні особливості неасертивної особистості; тренінг розвитку асертивності майбутнього фахівця.

2. In the dissertation, based on a theoretical generalization of modern scientific approaches to the study of socio-economic professions and assertiveness of the individual, a comprehensive training program for the development of assertiveness in future specialists of the socio-economic profile is proposed. The object of research is the assertiveness of the individual. The subject of the research is the psychological features of assertiveness of future specialists in the socio-economic profile. The main goal of the work is to identify the psychological features of assertiveness of future specialists of the socio-economic profile in professional interaction and to develop and implement on this basis a comprehensive training program for the development of assertiveness of future specialists of the socio-economic profile. In order to achieve this goal, tasks were formed that reproduce the logic of the research process: to carry out a theoretical analysis of approaches to the determination of the specifics of professions of a socio-economic profile and to identify their socio-psychological features that are decisive for the study of assertiveness ; to analyze the main directions of assertiveness research in foreign and domestic psychology and on this basis to establish the main attributes of assertiveness of specialists in the socio-economic profile ; on the basis of the theoretical analysis of approaches to modeling assertiveness, develop a structural and dynamic model of the development of assertiveness of future specialists of the socio-economic profile ; to reveal the psychological features of the personality of future specialists of the socio-economic profile, which determine the level of their assertiveness ; r to develop and experimentally test the effectiveness of a complex program for the

development of assertiveness of future specialists in the socio-economic profile. The scientific novelty of the obtained results is that : first : a number of definitions are proposed to characterize concepts related to socioeconomy : socioeconomy is defined as a state of society that is antagonistic to anomie, characterized by the effective functioning of social norms in the absence of contradictions between the goals of society and the means of achieving them available to its members ; socio-economic activity is defined as the conscious activity of a social group or an individual with the aim of preventing the development of anomie in society; the system of socio-economic relations is defined as a set of social relations and social interactions occurring in the process of carrying out socio-economic activities; a socio-economic profession is defined as a profession that, according to the division of labor, is intended to prevent anomie in society within the limits of its specific work position; between the assertiveness of an average individual and a socio-economic profile specialist is indicated , which consists in the fact that the assertiveness of an average individual is determined only by the limits of the continuum from passivity to aggressiveness, and the assertiveness of a socio-economic profile specialist is additionally limited by legal and deontological professional norms; Assertiveness of a specialist of a socio-economic profile is defined as a personality characteristic that manifests itself in professional interaction as a confident, active, without undue anxiety response to the situation and the provision of immediate and adequate feedback within the limits of the existing regulatory and legal requirements in compliance with the rules of professional deontology, without showing aggressiveness and manipulation ; a structural-functional model for the development of assertiveness of future specialists of the socio-economic profile was developed and operationalized , as it consists of cognitive, behavioral and regulatory components; clarified: psychological features of the individual, which determine the assertiveness or non-assertiveness of the future specialist of the socio-economic profile in relation to each component of the structurally functional model of the development of the assertiveness of the future specialist of the socio-economic profile; received further development: the use of training technologies to promote the professional formation and development of future specialists in the socio-economic profile. Keywords: assertiveness of the individual; socio-economic profession; assertiveness of the future specialist; model of assertiveness development of the future specialist; psychological features of an assertive personality; psychological features of a non-assertive personality; assertiveness development training of the future specialist.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Сколота Е.В. Асертивність як складник професійного профілю майбутнього психолога. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія. 2020. Т. 31 (70). № 4. С. 79-83.
- 2. Сколота Е.В. Формування асертивної поведінки в юнацькому віці. Габітус. 2020. Вип. 14. С. 212-216.
- 3. Сколота Е.В. Асертивність як значуща професійна якість майбутнього юриста. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. Праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. К.: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2022. № 1(57). Т. 1. С. 121-132.
- 4. Сколота Е.В. Соціально-психологічні особливості соціономічних професій. Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. Праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. К.: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2023. № 3 (62). Т.1. С. 111-124.
- 5. Едуард Сколота. Развитие асертивности будущих специалистов социономического профиля. Multidisciplinární mezinárodní vědecký magazín "Věda a perspektivy" je registrován v České republice. Státní registrační číslo u

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U102027

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпілянський Дмитро Анатолійович

2. Dmytro A. Karpilyanskiy

Кваліфікація: к.психол.н., доц., 20.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2284-6221

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завацька Наталія Євгенівна

2. Nataliia Y. Zavatska

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8148-0998

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попович Ігор Степанович

2. Ihor S. Popovych

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1663-111X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 27, Херсон, 73003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пілецька Любомира Сидорівна

2. Lyubomyra S. Piletska

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4011-6433

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубчак Олена Борисівна

2. Olena B. Dubchak

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5317-3808

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне

Дробот Ольга Вячеславівна

Прізвище Ім'я

По-батькові

голови ради

Власне

Дробот Ольга Вячеславівна

Прізвище Ім'я

По-батькові

головуючого на

засіданні

Відповідальний Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, Масик Марія Зіновіївна

за підготовку

облікових

документів

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна